

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa) na temelju članka 15. točke 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (»Narodne novine« br. 140/05 i 12/12) te članka 125. stavka 6. i članka 211.a Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (»Narodne novine« br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18, 58/2020 i 156/2023), na sjednici Upravnog vijeća održanoj 4. rujna 2024. godine donosi

SMJERNICE O PLATFORMAMA ZA SKUPNO FINANCIRANJE

UVOD

Prema odredbama članka 125. stavka 1. točke 8. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (Narodne novine br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18, 58/2020 i 156/2023, dalje: ZOMF), imovina mirovinskog fonda može se, između ostalog, sastojati od:

- prenosivih vlasničkih i dužničkih vrijednosnih papira i/ili poslovnih udjela koji se nude na platformama za skupno financiranje u smislu Uredbe (EU) 2020/1503 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. listopada 2020. o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1129 i Direktive (EU) 2019/1937 (dalje: Crowdfunding uredba) i/ili
- prenosivih vlasničkih i dužničkih vrijednosnih papira i poslovnih udjela koji se nude na platformama za skupno financiranje u skladu sa smjernicama iz članka 125. stavka 6.

Nadalje, stavkom 3. istog članka predviđeno je da kada mirovinsko društvo ulaže imovinu mirovinskog fonda u prenosive vrijednosne papire i/ili poslovne udjele koji se nude na platformama za skupno financiranje iz stavka 1. točke 8. predmetnog članka, u informativnom prospektu mora navesti podatak o subjektu u koji je uložena imovina, koliko je imovine uloženo, obrazloženje takvog ulaganja, koji su prihodi ostvareni te koji se prihodi očekuju u idućem razdoblju.

U skladu s člankom 125. stavkom 6. ZOMF-a Hanfa donosi smjernice o platformama za skupno financiranje. Ujedno, u skladu s člankom 211.a ZOMF-a Hanfa je ovlaštena raznim vrstama objava (uputama, smjernicama i slično) obavještavati određene skupine subjekata nadzora i druge adresate o objašnjenju ili načinu primjene određenih propisa iz njezine nadležnosti ili s njima povezanih općih pravnih akata.

Slijedom navedenog, Hanfa donosi ove *Smjernice o platformama za skupno financiranje* (dalje: Smjernice) te obavještava mirovinska društva o platformama za skupno financiranje na kojima je dozvoljeno stjecati prenosive vlasničke i dužničke vrijednosne papire i poslovne udjele za račun obveznih mirovinskih fondova.

PLATFORME ZA SKUPNO FINANCIRANJE

Crowdfunding uredba regulira pružanje usluga skupnog financiranja od strane pravnih osoba s poslovnim nastanom u Europskoj Uniji.

Platforme za skupno financiranje kojima upravljaju pružatelji usluga skupnog financiranja u skladu sa zahtjevima Crowdfunding uredbe smatraju se platformama za skupno financiranje iz članka 125. stavka 1. točke 8. ZOMF-a. Na navedene platforme za skupno financiranje primjenjuju se odredbe Crowdfunding uredbe, ali se na njih ne primjenjuju uvjeti propisani ovim Smjernicama.

Suprotno navedenom, platforme za skupno financiranje kojima upravlja pružatelj usluga skupnog financiranja koji ima poslovni nastan izvan Europske Unije te na čije se poslovanje posljedično ne primjenjuje Crowdfunding uredba, smatraju se platformama za skupno financiranje iz članka 125. stavka 1. točke 8. ZOMF-a samo u slučaju ispunjenja uvjeta propisanih ovim Smjernicama.

Platforma za skupno financiranje iz članka 125. stavka 1. točke 8. ZOMF-a podrazumijeva trgovinsku platformu na kojoj je malim i srednjim poduzećima, osobito inovativnim i tzv. *start-up* poduzećima koja su u početnim fazama poslovanja, omogućen pristup financiranju (tzv. *crowdfunding* platforme).

Međutim, ulaganje u ovakva poduzeća uključuje specifične rizike, posebice rizik likvidnosti, rizik neisplate dobiti te rizik gubitka cijelog ulaganja, posebno kod tzv. *start-up* subjekata. Navedeni rizici će također varirati ovisno o tome radi li se o *start-up* subjektu ili malom i srednjem poduzeću koje traži dodatno financiranje za rast poslovanja, kao i pravilima rada same platforme i razini i vrsti informacija koje platforma i vlasnik projekta pružaju potencijalnim investitorima. Osim toga, budući da poslovanje platformi za skupno financiranje izvan Europske Unije nije unificirano (kao što je to Crowdfunding uredbom učinjeno na razini Europske Unije), nužno je osloniti se na postojeće nacionalne okvire pojedinih država, što također utječe na procjenu rizika ulaganja.

Stoga je mirovinsko društvo, prilikom donošenja odluke o ulaganju u imovinu kojom se trguje odnosno koja se nudi na prethodno navedeni način, dužno prepoznati i procijeniti specifične rizike kojima se obvezni mirovinski fond zbog toga izlaže, odrediti strategiju upravljanja tim rizicima te po potrebi implementirati zaštitne mjere. Takvi rizici se odnose na **konkretno ulaganje**, ali i na samu **platformu** na kojoj se ulaganje ostvaruje. Kod odabira platforme, mirovinsko društvo dužno je uzeti u obzir i značajke nacionalnog okvira koji uređuje poslovanje platforme za skupno financiranje, koliko dugo platforma posluje, njene poslovne rezultate, reputaciju, te ima li takva platforma plan kontinuiteta poslovanja i kako zatvaranje platforme može utjecati na mogućnost naplate ulaganja mirovinskog fonda.

Uvjeti koje takvo ulaganje mora zadovoljavati da bi bilo dopušteno su sljedeći:

- a) radi se o ulaganju u prenosive vlasničke i dužničke vrijednosne papire i/ili poslovne udjele *start-up*, malih ili srednjih poduzeća (investicijski instrument);
- b) radi se o *start-up*, malim ili srednjim poduzećima (trgovačkim društvima) koja su osnovana u Republici Hrvatskoj, no iznimno može se raditi i o *start-up*, malim ili srednjim poduzećima (trgovačkim društvima) koja su osnovana u državi članici Europske Unije ili državi članici OECD-a ako zapošljavaju pretežito hrvatske radnike;
- c) prenosivi vlasnički i dužnički vrijednosni papiri i/ili poslovni udjeli *start-up*, malih ili srednjih poduzeća moraju biti izdani ili se s njima mora trgovati na platformi za skupno financiranje osnovanoj u državi članici OECD-a koja nije članica Europske Unije, koja je nacionalnim propisom regulirala takve sustave za prikupljanje kapitala, a radi se o platformi koja je priznata od strane nacionalnog tijela nadležnog za tržište kapitala ili drugog nacionalnog tijela koje je nadležno za takve platforme, između tog tijela i Hanfa su uspostavljene efikasni mehanizmi razmjene informacija i suradnje, te Hanfa redovito na svojim internetskim stranicama objavljuje popis nadležnih tijela s kojima ima sklopljene takve sporazume;

- d) platforme iz točke c) moraju investitorima i potencijalnim investitorima u projekte/ulaganja koji se nude na njihovim platformama pružiti dovoljno informacija o investicijskom instrumentu i o njegovom izdavatelju da investitori i potencijalni investitori prije ostvarenja ulaganja mogu procijeniti rizike kojima se izlažu, kao što su:
- informacije o vlasniku/vlasnicima projekta i projektu,
 - glavna obilježja postupka skupnog financiranja i uvjeti prikupljanja kapitala,
 - prikaz glavnih rizika povezanih s financiranjem projekta, sektorom, projektom, vlasnikom projekta i instrumentom koji se izdaje,
 - informacije u vezi s ponudom investicijskih instrumenata, kao što su ukupni iznos i vrsta investicijskih instrumenata koji će se nuditi, cijena upisa, uvjeti upisa i plaćanja, skrbništvo i isporuka investicijskih instrumenata investitorima i slično,
 - podaci o izdavatelju ako je izdavatelj različit od vlasnika projekta (npr. subjekt posebne namjene),
 - prava ulagatelja, naknade, pravna zaštita i druge informacije;
- e) platforme iz točke c) moraju investitorima i potencijalnim investitorima na raspolaganje staviti informacije iz kojih se može procijeniti profil rizičnosti same platforme, te utjecaj rizika poslovanja platforme na mogućnost naplate ulaganja mirovinskog fonda.

Slijedom navedenog, u smislu članka 125. stavka 1. točke 8. ZOMF-a, osim na platformama za skupno financiranje koje ispunjavaju uvjete propisane Crowdfunding uredbom, imovinu obveznih mirovinskih fondova je dozvoljeno ulagati i u prenosive vlasničke i dužničke vrijednosne papire i/ili poslovne udjele koji se nude na platformama za skupno financiranje koje ispunjavaju naprijed navedene uvjete.

Kada mirovinsko društvo namjerava imovinu obveznog mirovinskog fonda uložiti u imovinu iz članka 125. stavka 1. točke 8. ZOMF-a u skladu s ovim Smjernicama, dužno je:

- procijeniti ispunjava li investicijski instrument u koji se namjerava izvršiti ulaganje, kao i platforma na kojoj planira realizirati ulaganje, gore navedene uvjete iz točaka a) do e) ovih Smjernica,
- takva ulaganja provoditi samo na platformama koje ispunjavaju navedene uvjete,
- Hanfi dostaviti obavijest o procjeni platforme iz točke c) na kojoj se prvi put planiraju realizirati ulaganja u skladu s ovim Smjernicama, kao i samu procjenu.

Mirovinsko društvo ovakvu procjenu platforme iz točke c) Hanfi dostavlja za svaku novu platformu i to 30 dana prije ulaganja na novoj platformi. Ako Hanfa u navedenom roku ne prigovori dostavljenoj procjeni, smatra se da ta platforma u tom trenutku zadovoljava uvjete iz ovih Smjernica te da je priznata u skladu s odredbama ZOMF-a i ovih Smjernica.

Mirovinsko društvo dužno je procjenu platforme redovito revidirati, a najmanje na godišnjoj razini, te Hanfu u roku od 3 radna dana obavijestiti ako utvrdi da platforma više ne zadovoljava uvjete propisane ovim Smjernicama.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Hanfa će ove Smjernice te njihovu primjenu i provedbu preispitivati te će ih, prema potrebi, i revidirati.

Ove Smjernice se objavljuju na internetskoj stranici Hanfe te stupaju na snagu danom objave.

Stupanjem na snagu ovih Smjernica prestaju važiti Smjernice o uređenim sustavima za prikupljanje kapitala od 31. listopada 2019. (KLASA: 011-02/19-03/05, URBROJ: 326-01-70-72-19-5).

KLASA: 011-01/24-03/07
URBROJ: 326-01-70-72-24-1
Zagreb, 4. rujna 2024.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr. sc. Ante Žigman